

УДК 343.9.

L. Kozluk

PUBLIC ECOLOGICAL CONTROL ON COMBATING CORRUPTION IN THE FIELD OF ENVIRONMENTAL PROTECTION

Л.Г. Козлюк

*кандидат юридичних наук,
науковий співробітник відділу проблем
кримінального права, кримінології та судоустрою
Інституту держави і права ім. В.М. Корецького НАН України,
м. Київ*

ГРОМАДСЬКИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ КОНТРОЛЬ У ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЙНІЙ ЗЛОЧИННОСТІ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ

Постановка проблеми. На сьогодні корупція є невід'ємним атрибутом будь-якої держави, вона завжди присутня там, де існує публічна влада. Жодна з країн світу не має повного імунітету від корупції — вони відрізняються лише обсягами, характером проявів та масштабом впливу на соціально-економічну і політичну ситуації. У тих країнах, де корупція поширена значною мірою, вона із соціальної аномалії перетворюється на правило і виступає звичним засобом вирішення проблем, стає нормою функціонування влади і способом життя значної частини членів суспільства. В країнах, де вона зустрічається порівняно рідко, корупція у громадській свідомості асоціюється з великим злом для держави та її громадян і не справляє суттєвого впливу на суспільне життя [1, с. 27].

Як відомо, істотний вплив на зростання корупційної злочинності у сфері охорони довкілля здійснює пасивний громадський контроль за діяльністю службових осіб у екологічній сфері, суб'єктів господарювання, різних природоохоронних структур і органів кримінальної юстиції тощо. Тобто успішність протидії корупційній злочинності у сфері охорони довкілля значно підвищується, якщо у них беруть участь представники громадськості. Адже, громадський екологічний контроль сприяє об'єктивній оцінці стану довкілля [2, с. 48; 3, с. 37], поширення рівня корупції в цій сфері, допомагає службовим особам різних рівнів приймати екологічно доцільні рішення щодо охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання його ресурсів.

Треба сказати, що ситуація яка склалася в Україні у соціально-політичній, економічній сфері, відсуває природоохоронні потреби на другий план і водночас стримує громадську активність у сфері охорони довкілля. Це підтверджується тим, що пересічних українців не завжди цікавить поширення корупції у сфері охорони довкілля. Вони вважають, що найкорумпованішою

сферою є судова (66%), потім ідуть правоохоронні органи (64%), державна служба (56%), сфера охорони здоров'я (54%), парламент (53%), політичні партії (45%), освітня система (43%), бізнес (36%), військова сфера (28%), ЗМІ (22%), релігійні інституції (21%), громадські організації (20%) [4].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми протидії злочинності в екологічній сфері досліджували такі науковці, як Ю.С. Шемшученко, О.М. Костенко, В.К. Матвійчук, Ю.А. Турлова, В.Г. Шматько, Ю.В. Нікітін, С.В. Діденко, Г.С. Поліщук, О. Беляков, В. Костицький, В.Л. Мунтян, Т.В. Корнякова, С.О. Книженко, В. Кулаков та інші. Однак, комплексного дослідження проблем протидії громадськістю корупційної злочинності у сфері охорони довкілля не здійснювалося.

Мета статі. Розкрити профілактичний потенціал громадського контролю у протидії корупційним злочинам у сфері охорони довкілля. Запропонувати шляхи щодо посилення його дієвості.

Основні результати дослідження. Громадський екологічний контроль здатен і зобов'язаний будувати своєрідний бар'єр негативного суспільного сприйняття існуванню кримінальних корупційних діянь у природоохоронній сфері. Відтак, різного роду екологічні організації, рухи повинні мати тісний зв'язок з широкими верствами населення. Адже відсутність такого зв'язку позбавляє можливості здійснювати результативний контроль за екологічним станом у країні і протидіяти поширенню корупції у цій сфері. Як свідчить зарубіжний досвід, лише з формуванням громадянського суспільства його соціальної культури підвищується суспільний інтерес до екологічних проблем у цілому, зокрема, з'являється зацікавленість населення щодо корупційної діяльності осіб, котрі повинні робити все, щоб забезпечити виконання природоохоронних норм і не допускати існування фактів корупції у сфері охорони довкілля. Тому без успішної громадської активності ті позитивні кроки в природоохоронній сфері, що закріплені в стратегії державної екологічної політики, у тому числі щодо протидії корупційним екологічним злочинам, залишаться нереалізованими.

Мінімізує можливість вчинення кримінальних корупційних діянь партнерство між громадськістю та службовими особами, яке спрямоване на охорону довкілля. Таке партнерство є індикатором сталого розвитку збереження навколишнього природного середовища і забезпечення правопорядку у цій сфері. Вченими неодноразово наголошувалось про те, що дедалі більшого значення набуває залучення широкої громадськості до природоохоронної діяльності. Правові засоби протидії корупційним екологічним злочинам повинні бути спрямовані насамперед на руйнування негативних споживацьких та егоїстично безвідповідальних стереотипів деформованої екологічної поведінки, а також на формування серед широких верств населення еколого-правової антикорупційної свідомості. При цьому кримінальні корупційні діяння безпосередньо зачіпають інтереси різних груп природокористувачів, у зв'язку з чим рівень протидії їм суттєво впливає на правосвідомість широких верств населення і, зрештою, відображається на загальному стані дотримання законності у сфері екологічних відносин [5, с. 67]. Тому протидія корупційним екологіч-

ним злочинам повинна будуватися на необхідності забезпечення узгоджених дій громадськості, природоохоронних органів, і органів кримінальної юстиції по зміцненню екологічної законності та правопорядку в нашій країні. Скоординовані дії створюють широкі можливості для підвищення успішності всієї роботи по недопущенню вчинення корупційних діянь у сфері охорони довкілля. Більше того, на думку вчених, які досліджували цю проблему, якісне виконання компетентним суб'єктом покладених на нього обов'язків і чітке розмежування профілактичних функцій є необхідною і обов'язковою передумовою ефективного функціонування всієї системи протидії [5, с. 67]. Водночас не слід забувати, що успішність протидії корупції в довкіллі залежить і від правильно скоординованих взаємовідносин між усіма суб'єктами екологоохоронної діяльності.

Взаємодія органів кримінальної юстиції та інших природоохоронних структур з громадськими організаціями екологоохоронної спрямованості створює сприятливі умови для об'єднання зусиль, що підвищує антикриміногенний потенціал здійснюваних екологоохоронних заходів забезпечує прозорість й сприяє досягненню оптимальних результатів із значною економією сил, засобів і часу.

При протидії екологічним злочинам, зокрема корупційним, виділяють три форми взаємодії між органами кримінальної юстиції та громадськістю. Перша форма базується на активності представників трудових колективів, громадських організацій, органів громадського територіального самоврядування та екологоохоронних громадських формувань, які, виходячи з уставних положень і морального обов'язку, за власною ініціативою беруть участь у негайному припиненні різних суспільно небезпечних екологічних діянь, в усуненні причин екологічних правопорушень та здійсненні інших профілактико-виховних заходів. Друга форма — взаємодія з громадськістю, яка виникає і здійснюється за ініціативою працівників органів кримінальної юстиції. В разі потреби вони самі звертаються до трудових колективів, громадських організацій і громадян, визначають характер конкретної допомоги, яку необхідно від них одержати під час проведення різних слідчих та розшукових дій, з'ясування особи екологічного правопорушника і здійснення заходів протидії. Третя форма взаємодій з громадськістю пов'язана з участю працівників правоохоронних органів у комплексних загально профілактичних заходах, що проводяться у межах окремих міст, районів та інших адміністративно-територіальних регіонів. Комплексний характер заходів, які охоплюють різні рівні і прояви життєдіяльності людей, а також погодженість дій загальних і спеціальних суб'єктів запобігання досягається завдяки координації їх роботи [5, с. 67]. Отже, зорганізована і цілеспрямована діяльність екологоохоронних громадських організацій їх взаємодія з органами кримінальної юстиції створює сприятливі умови для збереження правомірної, антикорупційної поведінки у осіб на яких покладено обов'язок охорони довкілля. Ефективний громадський контроль стимулює добродійну, антикорупційну поведінку особи у екологічній сфері і діяльність органів кримінальної юстиції з охорони довкілля.

Треба пам'ятати, що громадяни повинні припинити жити ілюзіями начебто працівники різноманітних екологічних структур та природоохорон-

них органів забезпечать їм успішну протидію кримінальній корупції у сфері охорони довкілля, зокрема створять екологічне благополуччя. Тому, самі громадяни повинні робити все, щоб зменшувати корупційну активність не лише посадових (службових) осіб, але й власну корупційну активність у сфері охорони довкілля. Таким чином, в час тотальної корумпованості у всіх сферах суспільства, ми повинні зберегти довкілля від тріумфу кримінальної корупції у ньому.

Громадськість, реалізуючи функцію контролю, може запобігати небажаним явищам, які виникають у процесі реалізації службовими особами своїх обов'язків у сфері охорони навколишнього природного середовища. Так, наприклад, комітет підприємців Львівщини надіслав до Міністра екології та природних ресурсів України, Генерального прокурора України звернення щодо руйнування злочинних корупційних схем в сфері державного регулювання та нагляду за охороною навколишнього середовища на Львівщині [6].

Також, потрібно запровадити постійний громадський моніторинг не лише за станом довкілля, а й за діяльністю державних органів у галузі охорони природи, їх службових осіб, це допоможе запобігти корупційним діям у екологічній сфері. Адже, не всі відомості про вчиненні кримінальні корупційні дії у сфері охорони довкілля стають відомими широкому колу громадськості. Тому ефективніше, щоб серед громадських інспекторів, були особи, які здійснювали б моніторинг діяльності службових осіб різних підприємств, установ, організацій на яких покладені функції з охорони довкілля. Це допомогло б протидіяти свавіллю серед службових осіб, уникати приховання корупційних екологічних діянь, а інформація про виявлені правопорушення передавалася до відповідних органів для перевірки та притягнення винних до відповідальності. Саме такі громадські інспектори можуть поширювати об'єктивну інформацію проведеного моніторингу безпосередньо у засобах масової інформації. Адже відомо, що дані екологічного моніторингу стають ефективним інструментом охорони природи і протидії злочинності у ній, лише в тому разі, якщо вони доступні, відомі населенню, зокрема завдяки засобам масової інформації (це підтверджує досвід Німеччини, США, Швеції, Японії, Норвегії та інших країн) [7, с. 167].

Треба сказати, що досконалість та профілактичний потенціал, котрий може здійснювати громадськість у протидії корупційним екологічним злочинам, залежить від її інформаційного забезпечення. Ігнорування цього фактору знижує результативність такого контролю. Відмічено, що відсутність постійної об'єктивної інформації для широкого кола населення про екологічний стан природного середовища, причини його погіршення, про чинники поширення корупції, про правопорушників і про вжиті заходи для поліпшення ситуації створюють умови розвитку екологічної кризи [8, с. 15].

Слід зазначити, що інформування громадськості про діяльність посадових осіб, які виконують функції з охорони навколишнього природного середовища є однією із форм підтримки та розвитку громадського контролю у сфері довкілля. Це один із способів за допомогою якого можна налагодити зв'язок з екологічною громадськістю, з громадянами у цілому, і цим підвищити рівень довіри до діяльності держави з охорони довкілля.

На нашу думку, для того, щоб успішно протидіяти корупційним злочинам у сфері охорони довкілля, мають стати відомими факти про кримінальні корупційні діяння, які вчиняються службовими особами на яких покладено обов'язок з охорони навколишнього природного середовища. Така пропозиція зумовлена тим, що ця категорія осіб за своїми службовими обов'язками повинна подавати приклад добропорядної антикорупційної поведінки у сфері охорони довкілля.

У нашій країні існує потреба у розробці механізму доступу громадськості до інформації про корупційні діяння, що вчиняються у сфері охорони навколишнього природного середовища. Так як це дасть змогу здійснювати дієвий громадський антикорупційний контроль, дисциплінувати як службових осіб, так і звичайних громадян і, тим самим, протидіяти вчиненню ними корупційних злочинів у сфері охорони довкілля. На сьогодні, як правило, стають відомими одиничні факти вчинення корупційних екологічних злочинів службовими особами вищого рівня [9]. Це свідчить про поступову криміналізацію службової діяльності в екологічній сфері і ураження цієї категорії осіб комплексом сваволі та ілюзій. Тому адекватним засобом протидії такому стану має бути високий рівень еколого-правової антикорупційної культури і особиста відповідальність службових осіб за правомірність, компетентність, безпечність своїх дій у процесі прийняття та здійснення екологозначущих рішень.

Треба згадати, що на сьогодні спостерігається, хоч і незначна, але позитивна тенденція участі громадськості у журналістських розслідуваннях при протидії свавіллям в охоронні довкілля. Тому підвищити дієвість громадського контролю за антикорупційною діяльністю в екологічній сфері можна за допомогою співпраці громадян із засобами масової інформації. На практиці, досить часто, громадяни не відважуються надавати інформацію про корупційні екологічні злочини до органів кримінальної юстиції. Для деяких з них зручніше звернутися до представників засобів масової інформації або ж громадських організацій екологічної спрямованості.

Враховуючи вище наведене, не виникає сумнівів у необхідності участі громадськості у протидії корупційній злочинності у сфері охорони довкілля.

Через це у 2012 році в Міністерстві екології та природних ресурсів проведено розширену зустріч з представниками інститутів громадянського суспільства, під час якої йшлося про важливість активної участі громадськості у заходах щодо запобігання і протидії корупції [10]. Водночас потрібно, щоб громадяни мали змогу і були підготовлені допомогти відповідним органам у протидії корупційним екологічним злочинам. Тому діяльність різного роду громадських організацій екологічної спрямованості повинна бути направлена не лише на взаємодію з різними природоохоронними органами, але й на просвітницьку роботу серед населення. Необхідно щоб громадяни були поінформовані про стан охорони навколишнього природного середовища, про антикорупційну діяльність органів, які організують цю охорону. Дієвою просвітницька діяльність таких організацій стане тоді, якщо зосередить увагу на тому, що запобігти екологічним проблемам, зокрема поширенню корупції, можна лише в тому разі, коли кожен громадянин буде робити все, щоб не зав-

дати шкоди навколишньому природному середовищу. Тобто, коли кожен починаючи з себе, буде слідкувати щоб своєю діяльністю не нашкодити довкіллю і не вирішувати власні проблеми корупційним шляхом. Такі загальні методи протидії корупційній злочинності у природоохоронній сфері допоможуть підвищити рівень еколого-правової антикорупційної культури серед населення, а це стимулюватиме службових осіб компетентно і ефективно виконувати свої обов'язки з охорони довкілля. Вони ніколи не нададуть переваги будь-якій неправомірній поведінці, не допустять зловживань наданими їм повноваженнями.

Положення, що розглядаються у цій роботі, знайшли своє певне вирішення в кримінально-правових та кримінологічних дослідженнях іноземних держав [11, 12, 13, 14, 15, 16].

Висновки. На підставі проведеного дослідження можна стверджувати, що ефективна протидія корупційній злочинності у сфері охорони довкілля може бути тоді, коли в ній належне місце відводиться громадському контролю. Адже він здатен успішно нейтралізувати негативні наслідки, помилки та упущення у роботі різних екологоохоронних органів. Тому потрібно робити все, щоб потенціал, який має громадський контроль не лише зберегти, але й створити умови для його розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кримінальна відповідальність за злочини, вчинені у сфері службової діяльності: навчальний посібник. — К. : КНТ, 2007. — С. 27.
2. *Шемшученко Ю.С.* Общественный контроль по соблюдению природоохранного законодательства. — Киев. : Знание, 1980. — С. 48.
3. *Шемшученко Ю.С.* Государственный и общественный контроль в сфере охраны окружающей среды. — К. : Урожай, 1975. — С. 37.
4. Результати соціологічних досліджень, що проводяться державними та недержавними науково-дослідними установами, з питань поширення корупції / Звіт про результати проведення заходів щодо запобігання і протидії корупції у 2013 р. — Міністерство юстиції України. — квітень 2014 рік.
5. Боротьба з екологічними злочинами (кримінально-правове і кримінологічне дослідження) / Ф.А. Лопушанський, О.Я. Светлов, І.П. Лановенко та ін. ; за ред. Ф.А. Лопушанського. — К. : Наук. думка, 1994. — С. 67. Там само. — С. 67.
6. Звернення КПЛ щодо корупційної діяльності Департаменту екології та природних ресурсів ЛОДА та державної екологічної інспекції у Львівській області. — Режим доступу : <http://www.kpl.org.ua>.
7. *Білявський Г.О.* Основи екології: Підручник / Г.О. Білявський, Р.С. Фурдуй, І. Ю. Костіков. — К. : Либідь, 2005. — С. 167.
8. *Корнякова Т.В.* Кримінологічні засади запобігання органами прокуратури злочинам проти довкілля : автореф. дис... доктор. юрид. наук : спец. 12.00.08 / Т.В. Корнякова; Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». — Харків, 2011. — С. 15.
9. ЛІГАБізнесінформ : Колишній заступник глави Мінприроди засуджений на 9 років. 11.10.2011р. — Режим доступу : <http://news.liga.net/ua>.
10. Статистичні дані про результати діяльності спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції / Звіт про результати проведення заходів щодо

запобігання і протидії корупції у 2012 р. — Міністерство юстиції України. — квітень 2013 рік.

11. *Bursik, Robert J., Jr., and Harold G. Grasmick.* 1993. *Neighborhoods and crime: The dimensions of effective community control.* New York : Lexington Books; Toronto : Maxwell Macmillan Canada; New York : Maxwell Macmillan International.

12. *Kaplan, H.M., K.C. O'Kane, P.J. Lavrakas, and E.J. Pesce.* (1978) *Crime Prevention Through Environmental Design. Final report on commercial demonstration in Portland, Oregon.* Washington, D.C. Westinghouse Electric Corporation.

13. *McGarrell, E. F., & Stretesky, P. B.,* (Eds). (2011). *Environmental and natural resource crime. Special Issue of the International Journal of Comparative and Applied Criminal Justice, 34(4).*

14. *Armitage, R.* (Ed.). (2011). *A new look at environmental crime. Special Issue of the European Journal on Criminal Policy and Research, 2.*

15. *White, R., & Heckenberg, D.* (2014). *Green criminology: An introduction to the study of environmental harm.* New York : Routledge.

16. UNDP. 2011. «Fighting corruption in the water sector». / <http://www.undp.org/content/dam/undp/library/Democratic%20Governance/IP/Anticorruption%20Methods%20and%20Tools%20in%20Water%20>

REFERENCES

1. Kryminalna vidpovidalnist za zlochyny, vchynenni u sferi sluzhbovoi diialnosti: navchalnyi posibnyk. — K. : KNT, 2007. — S. 27.

2. *Shemshuchenko Ju.S.* Obshhestvennyj kontrol' po sobljudeniju prirodoohrannogo zakonodatel'stva. — Kiev : Znanie, 1980. — S. 48.

3. *Shemshuchenko Ju.S.* Gosudarstvennij i obshhestvennyj kontrol' v sfere ohrany okruzhajushhej sredi. — K. : Urozhaj, 1975. — S. 37.

4. Rezultaty sotsiolohichnykh doslidzhen, shcho provodiatsia derzhavnymy ta nederzhavnymy naukovo-doslidnymy ustanovamy, z pytan poshyrennia koruptsii / Zvit pro rezultaty provedennia zakhodiv shchodo zapobihannia i protydii koruptsii u 2013 r. — Ministerstvo yustytzii Ukrainy. — kviten 2014 rik.

5. Borotba z ekolohichnymy zlochinamy (kryminalno-pravove i kryminolohichne doslidzhennia) / F.A. Lopushanskyi, O.Ya. Sviatlov, I.P. Lanovenko ta in. ; za red. F.A. Lopushanskoho. — K. : Nauk. dumka, 1994. — S. 67. Tam samo. — S. 67.

6. Zvernennia KPL shchodo koruptsiinoi diialnosti Departamentu ekolohii ta pryrodnykh resursiv LODA ta derzhavnoi ekolohichnoi inspektsii u Lvivskii oblasti. — Rezhym dostupu : <http://www.kpl.org.ua>.

7. *Biliavskyi H.O.* Osnovy ekolohii: Pidruchnyk / H.O. Biliavskyi, R.S. Fur-dui, I.Yu. Kostikov. — K. : Lybid, 2005. — S. 167.

8. *Korniakova T.V.* Kryminolohichni zasady zapobihannia orhanamy prokuratury zlochinam proty dovkillia : avtoref. dys... doktor. yuryd. nauk : spets. 12.00.08 / T.V. Korniakova; Natsionalnyi universytet "Yurydychna akademiia Ukrainy imeni Yaroslava Mudroho". — Kharkiv, 2011. — S. 15.

9. LIHABiznesinform : Kolyshnii zastupnyk hlavy Minpryrody zasudzhenyi na 9 rokiv. 11.10.2011r. — Rezhym dostupu : <http://news.liga.net/ua>.

10. Statystychni dani pro rezultaty diialnosti spetsialno upovnovazhenykh subiektiv u sferi protydii koruptsii / Zvit pro rezultaty provedennia zakhodiv shchodo zapobihannia i protydii koruptsii u 2012 r. — Ministerstvo yustytzii Ukrainy. — kviten 2013 rik.

11. Bursik, Robert J., Jr., and Harold G. Grasmick. 1993. Neighborhoods and crime: The dimensions of effective community control. New York : Lexington Books; Toronto : Maxwell Macmillan Canada; New York : Maxwell Macmillan International.

12. Kaplan, H.M., K.C. O'Kane, P.J. Lavrakas, and E.J. Pesce. (1978) Crime Prevention Through Environmental Design. Final report on commercial demonstration in Portland, Oregon. Washington, D.C. Westinghouse Electric Corporation.

13. McGarrell, E.F., & Stretesky, P.B., (Eds). (2011). Environmental and natural resource crime. Special Issue of the International Journal of Comparative and Applied Criminal Justice, 34(4).

14. Armitage, R. (Ed.). (2011). A new look at environmental crime. Special Issue of the European Journal on Criminal Policy and Research, 2.

15. White, R., & Heckenberg, D. (2014). Green criminology: An introduction to the study of environmental harm. New York: Routledge.

16. UNDP. 2011. "Fighting corruption in the water sector". / <http://www.undp.org/content/dam/undp/library/Democratic%20Governance/IP/Anticorruption%20Methods%20and%20Tools%20in%20Water%20>

Козлюк Л.Г. Громадський екологічний контроль у протидії корупційній злочинності у сфері охорони довкілля.

У статті розкривається профілактичний потенціал громадського контролю у протидії корупційним злочинам у сфері охорони довкілля. Запропоновано шляхи щодо посилення його дієвості. Зазначається, що ефективний громадський контроль стимулює доброчинну, антикорупційну поведінку особи у екологічній сфері і діяльність органів кримінальної юстиції з охорони довкілля. Констатовано, що громадський екологічний контроль здатен і зобов'язаний будувати своєрідний бар'єр негативного суспільного сприйняття існуванню кримінальних корупційних діянь у природоохоронній сфері. Обґрунтовано, що протидія корупційним екологічним злочинам повинна будуватися на необхідності забезпечення узгоджених дій громадськості, природоохоронних органів і органів кримінальної юстиції по зміцненню екологічної законності та правопорядку в нашій країні.

Ключові слова: громадський контроль, корупційна злочинність, охорона довкілля, протидія.

Козлюк Л.Г. Общественный экологический контроль в противодействии коррупционной преступности в сфере охраны окружающей среды.

В статье раскрывается профилактический потенциал общественного контроля в противодействии коррупционным преступлениям в сфере охраны окружающей среды. Предложены пути по усилению его эффективности. Отмечается, что эффективный общественный контроль стимулирует благоприятное, антикоррупционное поведение человека в экологической сфере и деятельности органов уголовной юстиции по охране окружающей среды. Констатировано, что общественный экологический контроль способен и обязан строить своеобразный барьер негативного общественного восприятия существованию уголовных коррупционных деяний в природоохранной сфере. Обосновано, что противодействие коррупционным экологическим преступлениям должно строиться на необходимости обеспечения согласованных действий общественности, природоохранных органов и органов уголовной юстиции по укреплению экологической законности и правопорядка в нашей стране.

Ключевые слова: общественный контроль, коррупционная преступность, охрана окружающей среды, противодействие.

Kozluk L. Public ecological control on combating corruption in the field of environmental protection

The article shows preventive potential of social control in combating corruption criminality in the sphere of environmental protection. There were proposed effective ways that would improve its effectiveness. It is noted, that effective public control stimulates beneficial, anti-corruption behavior of individuals in the environmental sphere and activity of the criminal justice system on environmental protection. It is proved, that public environmental control is able and shall build so called barrier of negative public perception against existing criminally corruption actions in the environmental protection sphere. It is proved, that counteracting to corruption environmental crimes is required to be created on the need of ensuring of agreed actions of community as well as environmental protection and criminal justice agencies.

Keywords: *Social control; Corrupt criminality; Environment protection; Counteracting*

Стаття надійшла до редакції: 06.12. 2017.